

Sarajevo, 11.07.2022. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
04.07.2022. – 08.07.2022.

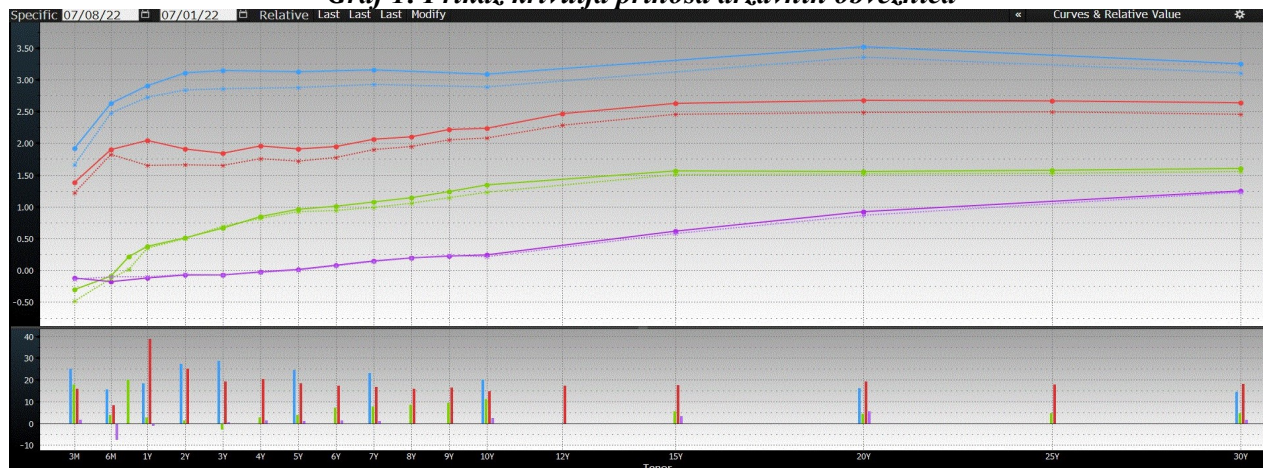
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	1.7.22	-	8.7.22	1.7.22	-	8.7.22	1.7.22	-	8.7.22	1.7.22	-	8.7.22
2 godine	0,52	-	0,53	↗	2,83	-	3,10	↗	1,68	-	1,93	↗
5 godina	0,93	-	0,97	↗	2,88	-	3,12	↗	1,73	-	1,91	↗
10 godina	1,23	-	1,35	↗	2,88	-	3,08	↗	2,09	-	2,23	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	1.7.22	-	8.7.22
3 mjeseca	-0,442	-	-0,266
6 mjeseci	-0,130	-	-0,092
1 godina	0,384	-	0,408

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 08.07.2022. godine (pune linije) i 01.07.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Tijekom proteklog tjedna prinosi obveznica eurozone su bilježili veoma volatilna dnevna kretanja. Početkom tjedna je došlo do oštre korekcije prinosa navise, ali su u naredna dva dana ponovo zabilježili smanjenje. U četvrtak prinosi su povećani, da bi na kraju tjedna ponovo zabilježili određeni pad. Na tjednoj razini prinosi njemačkih desetogodišnjih obveznica su povećani za 11 baznih bodova, a prinosi obveznica sa rokom dospelja od 5 i 2 godine povećani za 1 do 4 bazna boda. Prinosi italijanskih obveznica kraće ročnosti, također nisu zabilježili veće promjene, ali je došlo do rasta prinosa obveznica srednjeg i dužeg roka za 15 do 20 baznih bodova. Na velike dnevne promjene utjecaj su imale različite neizvjesnosti, pa je tako u fokus investitora, pored problema visoke inflacije, došla i mogućnost recesije, u iščekivanju većih kamatnih stopa. Ova dva čimbenika u kombinaciji djeluju na promjenjivost prognoza investitora o pitanju brzine i tempa povećanja kamatnih stopa ECB. Također, tema koja dominira je zabrinutost o pitanju opskrbe prirodnog plina u Europi, što je navelo Njemačku da predloži izmjene zakona kojim bi se Vladi omogućilo da se smanji proizvodnja iz plinskih postrojenja koja se ne smatraju bitnim za sigurnost opskrbe, s ciljem uštede goriva. Početkom prošlog tjedna je objavljen podatak o

prvom trgovinskom deficitu Njemačke zabilježenom od 1991. godine, koji je u svibnju iznosio 1 milijardu EUR. Kao razlog ovako slabog podatka navode se rastući troškovi sa kojima se kompanije suočavaju kod uvoza, kao i slabija potražnja za njihovim proizvodima usljed pesimističnih ekonomskih izgleda. Pored toga, protekli tjedan je obilježen izraženim padom tečaja EURUSD, što je utjecalo na to da se USD nađe na najvećoj razini posljednjih skoro 20 godina.

Krajem tjedna pojavila se nepotvrđena vijest da se ne čini da je ECB toliko sigurna da će nova, najavljena, krizna alatka biti spremna za sjednicu UV koja se održava 21. srpnja. Ova mjera se za sada naziva „Zaštitni mehanizam prijenosa“, te postoji još mnogo detalja o kojima se treba odlučiti. Istovremeno, guverner Središnje banke Francuske je izjavio da će ista vjerojatno biti dovoljno velika i fleksibilna, tako da u suštini neće biti potrebe da se upotrijebi.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ SRPANJ	-20,0	-26,4	-15,8
2.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G) SVIBANJ	36,6%	36,3%	37,2%
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.) LIPANJ	51,9	52,0	54,8
4.	Maloprodaja – EZ (G/G) SVIBANJ	-0,3%	0,2%	4,0%
5.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR) SVIBANJ	-1,265	-1,299	-1,272
6.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijar. EUR) SVIBANJ	1,6	-1,0	3,1
7.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G) SVIBANJ	-5,0%	-3,1%	-5,3%
8.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G) SVIBANJ	-1,8%	-1,5%	-2,5%
9.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G) SVIBANJ	0,3%	-0,4%	-0,6%
10.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G) SVIBANJ	-	5,5%	6,8%
11.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G) SVIBANJ	-	11,4%	7,1%
12.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G) SVIBANJ	3,9%	3,4%	3,9%
13.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G) SVIBANJ	3,3%	3,8%	2,3%
14.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G) SVIBANJ	-	0,0%	-28,7%
15.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G) SVIBANJ	-	3,2%	-4,8%
16.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G) SVIBANJ	-	35,1%	26,3%
17.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G) SVIBANJ	1,7%	2,2%	0,5%
18.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G) SVIBANJ	-	10,0%	14,0%
19.	Odnos duga i GDP-a – Italija (tromjesečno) I tromjesečje	-	9,0%	7,2%
20.	Stopa inflacije – Nizozemska LIPANJ	-	9,9%	10,2%
21.	Stopa inflacije – Grčka LIPANJ	-	11,6%	10,5%
22.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000) LIPANJ	-	-42.400	-99.500
23.	Stopa nezaposlenosti – Irska LIPANJ	-	4,8%	4,7%

SAD

Tijekom proteklog tjedna je objavljen zapisnik sa posljednjeg sastanka FOMC-a, u kojem je istaknuto da je pogoršana situacija sa inflacijom u SAD, te da su pojačane zabrinutosti koliko je Fed u mogućnosti da poboljša situaciju, a koji je doprinio da se zvaničnici Feda usuglase oko povećanja kamatnih stopa, zadržavajući čvrsto isti stav da je cilj da drže cijene pod kontrolom. Na temelju objavljenih podataka prije sjednice, zvaničnici su se složili da su se kratkoročni izgledi za inflaciju pogoršali od sastanka u svibnju, navodi se u zapisniku, opravdavajući mogućnost povećanja referentne kamatne stope za 75 baznih bodova i prelaska na „restriktivnu“ monetarnu politiku. S obzirom da je stanovništvo pod stresom zbog rastućih cijena hrane i plina, a nema jasnih dokaza da su postupci Feda počeli da zaustavljaju najbrži rast inflacije u posljednjih 40 godina, mnogi sudionici su ocijenili da postoji značajan rizik da bi se rastuća inflacija mogla ukorijeniti, ukoliko javnost počne da dovodi u pitanje odlučnost FOMC-a da prilagodi svoju politiku trenutnoj situaciji. Zapisnik je pokazao da zvaničnici očekuju povećanje kamatne stope od 50 ili 75 baznih bodova u srpnju, uz značajan rizik od rastuće inflacije.

Apresiasija USD nastavljena je tijekom proteklog tjedna, pa je tečaj EURUSD zabilježio novu najnižu razinu u posljednjih skoro 20 godina.

Guverner Feda Waller je izjavio da bi Fed trebalo da poveća kamatnu stopu za 75 baznih bodova na sastanku koji se održava krajem mjeseca i najvjerovatnije 50 baznih bodova na narednom sastanku. Waller definitivno podržava povećanje od 75 baznih, pa potom od 50 baznih bodova, nakon čega će se tek moći raspravljati da li treba povećati za 25 baznih bodova ili ukoliko se inflacija ne bude smanjivala, treba razmišljati šta dalje učiniti. Predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard je izjavio da očekuje da će ekonomija SAD nastaviti da raste i tijekom ove godine, čak u momentu dok Fed naglo povećava kamatne stope, sve kako bi smanjili neprihvatljivo visoku stopu inflacije.

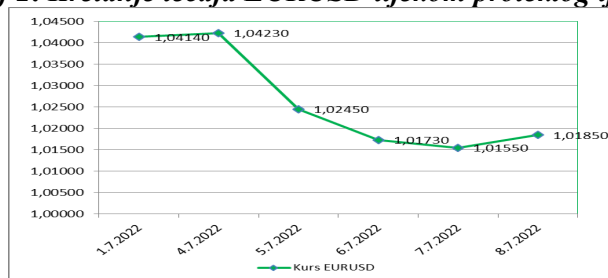
Očekuje se da će predsjednik Biden da najavi ukidanje carina na pojedine kineske uvozne proizvode, kao i nova istraživanja u vezi s industrijskim subvencijama koje bi mogle dovesti do većih carina u strateškim područjima poput tehnologije i to sve kako bi usporio rastuću inflaciju u zemlji kakva nije zapažena decenijama.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Tvorničke porudžbine SVIBANJ	0,5%	1,6%	0,7%
2.	Porudžbine trajnih dobara (final.) SVIBANJ	0,7%	0,8%	0,4%
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite 1. srpnja	-	-5,4%	0,7%
4.	PMI indeks uslužnog sektora (final.) LIPANJ	51,6	52,7	53,4
5.	Kompozitni PMI indeks (final.) LIPANJ	51,2	52,3	53,6
6.	Trgovinska bilanca (u milijard. USD) SVIBANJ	-84,7	-85,5	-86,7
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 2. srpnja	230.000	235.000	231.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih 25. lipnja	1.328.000	1.375.000	1.324.000
9.	Promjene br. zaposlenih u nefarmer. sektoru LIPANJ	265.000	372.000	384.000
10.	Promjene br. zaposlenih u prerađ. sektoru LIPANJ	21.000	29.000	18.000
11.	Stopa nezaposlenosti LIPANJ	3,6%	3,6%	3,6%
12.	Veleprodajne zalihe (M/M) final. SVIBANJ	2,0%	-	2,3%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,0414 na razinu od 1,0185.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Protekli tjedan je u Velikoj Britaniji obilježen ostavkom premijera Johnsona i pojačanim tenzijama unutar Vlade ove zemlje. Prvo su ministar financija i ministar zdravlja u Vladi Velike Britanije podnijeli ostavke, što je izgledalo kao posljednji udarac premijeru Johnsonu, nakon što se pokušao izviniti zbog posljednjeg skandala vezanog za njegovu administraciju. Ministri Rishi Sunak i Sajid Javid su podnijeli pismene ostavke koje su izgledale više kao ciljanje na nesposobnost premijera Johnsona da vodi administraciju koja djeluje prema standardima. Johnson je u srijedu podnio ostavku na poziciju premijera, nakon što je dramatično izgubio podršku ministara njegove Vlade, kao i većine zakonodavaca Konzervativne partije. Ipak, istaknuo je da će na ovoj poziciji ostati dok se ne izabere novi premijer. Nakon što je više od 50 ministara u Vladi podnijelo ostavku i nakon što su zakonodavci ukazali Johnsonu da mora da se povuče sa ove pozicije, Johnson je izjavio da je postalo jasno da njegova partija želi nekoga drugog na poziciju premijera te da je njegova ostavka "ekscentrična". S druge strane, već je u petak bivši ministar financija Sunak izjavio da se kandidira za poziciju premijera gdje bi zamijenio Johnsona, svega tri dana nakon što je pomogao da se provede niz ostavki koje su i dovele do toga da Johnson podnese ostavku. Ovom prilikom Sunak je istaknuo da neko mora da se uhvati u koštac sa situacijom i i donese

ispravne odluke, zato, kako Sunak smatra, on je prava osoba da bude lider Konzervativne partije i naredni premijer. Ipak, deset kandidata je formalno objavilo namjeru da se kandidiraju na poziciju premijera, nakon što je ministrica vanjskih poslova Liz Truss najavila kandidaturu u nedelju. Proces izbora narednog lidera bit će dogovoren na posebnom sastanku poslanika torijevaca koji će se održati danas. Tom prilikom će se odlučiti i o pragu za kandidate koji mogu da se pojave na biračkim listićima. Jedan visoki poslanik je istaknuo da je vjerojatno da će poslanici zatijevati podršku od barem 10% parlamentarne stranke (ili 36 poslanika) kako bi se pojedinac našao na biračkom spisku.

BoE je juče upozorila da su ekonomski izgledi za Veliku Britaniju i svijet od početka godine tmurniji, te je sugerirala bankama da pojačaju kapitalne osnove kako bi se osigurale da će izdržati krizne udare. Međunarodne institucije, poput MMF-a i OECD-a ističu da je Velika Britanija podložnija recesiji i uporno visokoj inflaciji više nego ostale zapadne ekonomije koje se bore sa šokovima na tržištu energije i dobara. Glavni ekonomista BoE Pill je upozorio da će ekonomija Velike Britanije značajno usporiti u narednih nekoliko godina te je ponovio da preferira stabilan pristup rasta kamatnih stopa. Uz inflaciju koja se približava dvoznamenkastom broju ekonomski rast brzo blijedi, a BoE nastoji da pronađe uzani put između ove dvije sile kako bi potrošačke cijene vratila na ciljanu razinu od 2%.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI uslužni sektor F	LIPANJ	53,4	54,3	53,4
2.	PMI građevinski sektor F	LIPANJ	55,0	52,6	56,4
3.	PMI kompozitni indeks F	LIPANJ	53,1	53,7	53,1

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR dok je deprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,86165 na razinu od 0,84639, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,2095 na razinu od 1,2033.

JAPAN

Bivši japanski premijer Abe preminuo je u petak nakon atentata tijekom predizbornog skupa za parlamentarne izbore u Nari. Ovaj šokantni čin nije karakterističan za Japan u kome se rijetko događaju ubistva. Japanski premijer Kishida je tom prilikom izjavio da će se predizborna kampanja nastaviti prema planu, te da je vladajuća koalicija osvojila većinu na izborima održanim za Gornji dom Parlamenta. Ostvareni rezultati će vjerojatno ojačati poziciju Kishide, koji je tražio čvrstu pobjedu LDP kako bi ojačali vlast i stvorili put za "tri zlatne godine", u kojima se neće morati suočavati sa još jednim izborima. S obzirom na snažan utjecaj koji je imao bivši premijer Abe na ekonomsko oživljavanje i podršku prilagodljivoj monetarnoj politici BoJ-a, smrt Abea bi mogla imati veliki utjecaj na japanska tržišta u budućnosti. Očekuje se da će BoJ povećati prognozu inflacije, uz zadržavanje ultraniskih kamatnih stopa na sastanku koji se održava 21. srpnja, kako prenose izvori, budući da strahovi od recesije u SAD i rastući troškovi inputa zamagljuju izgleda po krhki ekonomski oporavak Japana. U tromjesečnom izvješću koje će biti prikazano na narednom sastanku BoJ će vjerojatno predvidjeti da će stopa inflacije premašiti ciljanu razinu od 2% u tekućoj fiskalnoj godini koja se završava u ožujku 2023. godine, u odnosu na sadašnju prognozu iz travnja od oko 1,9%. Analitičari smatraju da bi takva situacija dala optimističniji pogled na inflatorna očekivanja u usporedbi sa trenutnom procjenom da ona „uglavnom raste u kratkoročnom razdoblju“.

Japan je ostao sa neutrošenim proračunom u vrijednosti od oko 22,4 bilijuna JPY (161,41 milijardi USD) iz prošle fiskalne godine, za koji analitičari smatraju da bi mogao izazvati niz pitanja o načinu na koji se sprovode mjere poticaja. Prema mišljenju analitičara, podaci do kojih je došlo Ministarstvo financija, prilikom obračuna za posljednju fiskalnu godinu koja se završila u ožujku, bi moglo pokrenuti pitanja o učinkovitosti sprovođenja snažnih fiskalnih poticaja.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

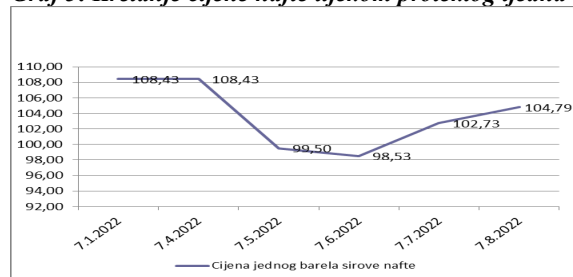
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Monetarna baza (G/G)	LIPANJ	-	3,9%	4,6%
2.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	LIPANJ	-	54,0	52,6
3.	Kompozitni PMI indeks (final.)	LIPANJ	-	53,0	52,3
4.	Novčane zarade zaposlenih (G/G)	SVIBANJ	1,5%	1,0%	1,3%
5.	Vodeći indeks (prelim.)	SVIBANJ	101,5	101,4	102,9
6.	Koicidirajući indek (prelim.)	SVIBANJ	95,5	95,5	96,8
7.	Potrošnja u kućanstvima (G/G)	SVIBANJ	2,1%	-0,5%	-1,7%
8.	Tekuća bilanca (u milijardama JPY)	SVIBANJ	172,0	128,4	501,1
9.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	SVIBANJ	-2.042,0	-1.951,2	-688,4
10.	Bankroti (G/G)	LIPANJ	-	0,92%	11,0%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 140,99 na razinu od 138,65. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 135,21 na razinu od 136,10.

Na otvaranju njujorške burze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 108,43 USD (104,12 EUR). Financijsko tržište u SAD je u ponedjeljak bilo zatvoreno zbog praznika, tako je prvi radni dan bio utorak. Početkom tjedna analitičari su isticali da je cijena pod utjecajima zabrinutosti zbog globalne recesije koja bi se mogla odraziti na tražnju, ali bi uravnotežila ponudu usred slabijeg outputa OPEC+ zemalja, nemira u Libiji i sankcija uvedenih Rusiji. U srijedu je cijena nafte značajno smanjena, preko 8% dnevno, pod utjecajem zabrinutosti oko moguće globalne recesije koja je imala snažniji učinak na cijenu nafte u odnosu na moguće probleme oko isporuke ovog energenta. Generalni tajnik OPEC-a Barkindo je izjavio da je industrija plina i nafte „pod opsadom“ zbog dugogodišnjih slabih investicija, dodajući da bi se nedostatak ponude mogao ublažiti ukoliko se dopusti dodatna ponuda nafte od strane Irana i Venecuele.

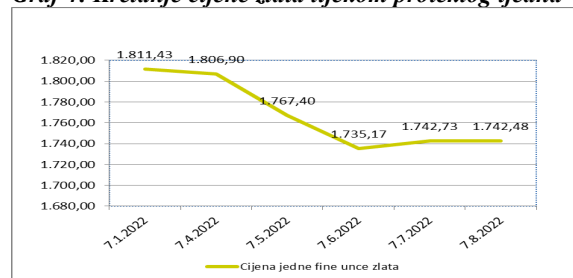
Do kraja tjedna fokus investitora je bio na problemima oskudne ponude nafte, ali i neizvjesnosti oko recesije, te je cijena nafte bilježila postepeni rast. Usprkos postupnom rastu, na zatvaranju tržišta cijena nafte je zabilježila tjedni pad za 3,36%. Središnje banke širom svijeta povećavaju kamatne stope sa ciljem obuzdavanja inflacije čime pojačavaju neizvjesnosti oko rasta troškova pozajmljivanja koji bi mogao imati negativan učinak po gospodarski rast, dok masivna testiranja i širenje zaraze Covid19 u Šangaju ovog tjedna pojačava strahove od ponovnog zatvaranja ekonomije, što bi se također odrazilo na cijenu nafte. Na zatvaranju tržišta, u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 104,79 USD (102,89 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.811,43 USD (1.739,42 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je imala tendenciju smanjenja, uglavnom zbog aprecijacije dolara i prilagođavanja investitora odlukama monetarne politike Fed-a. Početkom tjedna pad cijene zlata nije bio izražen, jer su središnje banke širom svijeta povećale kamatne stope kako bi obuzdale inflaciju, dok jačaju neizvjesnosti oko ekonomskog rasta, što se odražava i na cijenu zlata. Interesantna je vijest da Središnja banka Zimbabvea namjerava da 25. srpnja proda zlatne kovanice javnosti, kao zalihu vrijednosti, a sa ciljem da stabilizira vrijednost domaće valute i da ponudi alternativu američkom dolaru za kojim postoji veoma izražena tražnja. Zlatnici će biti dostupni javnosti kako u lokalnoj valuti tako i u dolarima i ostalim stranim valutama po preovlađujućoj cijeni zlata na globalnom tržištu i cijeni proizvodnje, istaknuo je guverner John Mangudya. U utorak je cijena zlata nastavila da se smanjuje te se jedna unca našla ispod 1.800 dolara, pod utjecajem snažne aprecijacije dolara koja je smanjila tražnju za aktivom koja ne nosi kamatu, kao što je zlato. Kako je dolar aprecirao tako je zlato postalo manje atraktivno kao investicija za inozemne kupce, a snažan dolar je postao preferirana valuta za investitore koji su zabrinuti za potencijalnu recesiju. Do kraja tjedna nastavljen je blagi pad cijene te je na tjednoj razini cijena zlata zabilježila pad od 3,81%, što je četvrti tjedni pad cijene zaredom. Na cijenu zlata utječu očekivanja investitora oko budućih koraka monetarne politike i njenog utjecaja na ekonomski rast. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.742,48 USD (1.710,83 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.